

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran.
Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznana in po-
slanice) se zaračunajo po pogodbi; pri
kratkih oglaših z drobnimi črkami se
plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema opravnštvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinstvu je moč.

Vabilo na naročbo.

K malu mine tretje četrletje dva-
njstega tečaja „Edinosti“. Vsojamo se
tedaj slavno p. n. občinstvo najljudnejše
vabiti na novo naročbo, ter prosimo ob
enem naše gg. naročnike, kojim sedaj na-
ročnina izteče, da jo o pravem času po-
nové, kajti brez točne podpore nam je
nemogoče svojo težko nalogo izpolnjevati.

„Edinost“ stane:

Za vse leto	f. 6.—
" s prilogom	7.—
Za pol leta	3.—
" s prilogom	3.50
Za 1/4 leta	1.50
" s prilogom	1.75

One gg. naročnike pa, kateri so nam
še na dolgu, prosimo, naj svoj dolg porav-
najo, ker se jim sicer list ustavi.

Upravnštvo „Edinosti“.

Politična zmes.

Oči vse Evrope so še vedno obrnene
na Bolgarsko, to malo državico, o kojej
pred leti ni bilo niti slišati, sedaj pa to-
liko dolgotrajnega hrupa provzročuje. Bol-
garska je postala prava nagajilka ostalej
Evropi, ter je bila in je še dandanes
povod ogromnim stroškom.

Cestokrat tudi velike može navodi
mala ničvredna stvarca v velikanske
zadrege, in nepreredkoma občutljiva natura
se čuti ranjeno po kakem najnedolžnišem
dogodku. Enako je z Bolgarsko in z ostalimi
balkanskimi deželami. Začetkoma so
se jele mej seboj pričekati in prepričati,
polagoma so ti tajni prepriči in posiljeni
antagonizem mej sorodnimi narodi prešli
v očiten ravs in kavs po časnikih in ne-
dolgo na to so prešli v visoke merodajne
kroge, kder so se dobro skuhal in zabe-
lili ter se izčimili v javno srbsko-bolgar-
sko vojno.

Pirot, malo bolgarsko mestece, bilo je
torišče bratskemu boju in v tem mestecu
se je storil začasno konec temu navidez-
nemu sovraštu mej bratir. Te vojne se

malo kdo več spominja; bila je prehitra,
preveč neosnovana in preosobna. Kralju,
kojemu bi moral biti na največjo nečast,
bila je nekako v čast; knezu pa, kateri
se je v njej hrabro bojeval in rešil čast
po njem vladanemu narodu, ne da bi utri-
dila prestol, pregnala ga je sramotno iz
Bolgarske!

Sic transit gloria mundi — časti in
posvetno slavo deli usoda najrajše onemu,
ki jih ni vreden.

Začetkoma je bilo misliti, da po kon-
čanih teh sramotnih bojih in po sklenitvi
mirovne pogodbe ponehajo vedne razprtje
vsaj v notranjesti majhnih držav,
Bolgarske in Srbske. Ali temu ni bilo
tako. Srbija si je še zadnjimi boji po-
mogla v — propad; nakopala si je name-
reč ogromnih dolgov; pri vsem tem je pa
upati, da jo sedanja Rističeva vlada do-
vede polagoma k zopetnemu dobrostanju.

Srbska individualistična in samovoljna
politika je spremenila svoje lice postavši
— slovanska. Ristić je mož na svojem
mestu. Prišel je sicer na ministersko kr-
milo te majhne državice v najbolj kritič-
nih časih, a vendar se ni svoje naloge
ustrašil in upati je, da si Srbija po nje-
govem trudu in skrbi, umnim gospodar-
stvom in očetovsko pazljivostjo v malo
letih pomaga na noge. —

Kak učinek je storila ta vojna na
Bolgarsko, tega ni nam treba več natanko
razlagati, kajti o tem se je uže dosti na-
pisalo. V Bolgarski je nadvladal grdi
anarhizem, upor za uporom, preprič za pre-
pirom in slednjic proklje ljudovlade.

Naravno je, da se ni mogel prejšnji
knez Aleksander veseliti nad takimi na-
stopki; ščuvanje in podkupovanje je za-
stipilo na mesto pozrtvovalnega domoljubja.
Pri tem se pretinja severnega velikana
Rusa in pritisk na odstranjenje kneza
Aleksandra, vse to je razmere na Balkanu tako zamešalo, da jim skoraj ni
rešitve.

Kdor je dosedaj le nekoliko opazo-
val te zamotave zadeve in izjave časniki-
kov, ni mogel v tej zmešniji najti pravega
konca. Vse mu je bilo nejasno, vse
nedoločno. Radi majhne bolgarske drža-
vice je vsa Evropa uže več kot dve leti
v vednem trepetu pred vojno. Ista Bol-

garska je bila kriva, da so vse ostale
evropske velevlasti jelo misliti na obrambo:
razglasil se je oboroženi mir, ki še vedno
toliko milijonov požre, jemajoč jih iz ust-
kruha lačnih davkoplaćevalcev.

In kdo je indirektno kriv vsega tega?
Eni trde, da je tak položaj provzročila
ona toliko natezana berolinska pogodba;
drugi zvrščajo vso krivdo na kneza Bat-
temberžana, ker si ni vedel po bitki pri
Piroti utrditi svojega prestola in narediti
v svojej državici miru, ampak je bojaljivo
iz nje pobegnol; drugi menijo Avstrijo in
Kevenhüllerjevo misijo: vso so pa edini v
mislih, da je tega položaja v prvej vrsti
kriva — Rusija.

Vsakdo gleda svojih interesov, kako
jih oživotvoriti in zboljšati. Enako je tudi
z državami. Uže večkrat smo poudarjali,
in zgodovina nam kaže, da je Rusija od
nekaj daj gledala na Carigrad. Osvobodivši
Bolgarsko iz muhamedanskega robstva,
storila je korak naprej proti svojemu
smotru. Ali svojih „žuljev“ naravno ona
noči zavreči.

Od osvobojene Bolgarske tirja, da
jej je pokorna in hvaležna za okupacijo
in emancipacijo. Ni jej tedaj ugodno, da
v njej vlada presamosten knez, ki je
noči spoznati niti za dobrotnico dežele,
ampak Rusija tirja in želi, da Bolgarska
ostane sicer samostojna ali pod ruskim
moralnim pokroviteljstvom. Od tod je
prihajala vsa jeza in pretnje proti ne-
stavnemu regentstvu in proti sedanemu
knezu Koburškemu.

Ne vemo, bi li smatrali nepremišlje-
nosti ali netaktnosti njegov sprejem bol-
garskega prestola. Vsakakor se je pa pre-
nagli, da je volitev Sobranja sprejel.

Knez Aleksander je postal po bitki
pri Pirotu priljubljena osoba na Bolgar-
skem. Njegov beg iz te dežele je mar-
sikak bolgarski rodoljub obžaloval — če-
prav je bil i on, kakor je sedanji, tujero-
jenec in ne Slovan. Na njegovo mesto je
prišel knez Koburški, možak, ki ima more-
biti na sebi marisikako lepo lastnost, ki
je pa preveč neskušen in rekli bi, nezmo-
žen dovesti bolgarsko državo pri obstoje-
čih okoliščinah v varno zavetje.

Prenagli se je sprejemši izvolitev
zato, ker je šel na svoj nov prestol, ne

in krik pri „Kranju“. On ni niti opazil,
da se je temna podoba vzdignola. V lu-
ninem svitu bi vsakomer v oči padla
razmršena brada in mali klobuk, in bi ta
pričaken sličila onej čudnega gosta v piv-
nici „pri Kranju“. Ob sebi je držala debel
kolec in desna noga je dregala kamen,
kaka dva kila težak. — Čakaj, plačaš mi!
zamrmrala je nočna pričaken ponavljajoč
zadnje Zabreškove besede — „plačaš pa
ti meni in ne jaz tebi!“

To izrekši je naslonil gorjačo ob grm.
Pa, o joj! — padla je in oče Zabrešček
je tudi slišal in zakričal: „Oho! kaj pa
tam?“ — Pa skoraj ni utegnol izgovoriti,
kajti uže mu je priletel silni kamen v
piščal in ga potrl na tla.

„Hahaha!“ — zakrohotal se je tujec
hudobno, pograbil palec, stopil proti kmeti-
čiu ter ga mahnol močno po glavi. Do-
volj mu je bilo. Pograbil je iz Matevževega
žepa, kar je bilo denarja in oster nož. —
„Ne misli pa, da si zadnji; danes pride
tudi omi na vrsto! Da me pa nikoli ne
imenuješ capina in zlodri vedi še kaj, tukaj!“
s temi besedami je zadrl oster nož do ro-
čaja v starčevo stran. Storil je uže par
korakov, da odide, pa se je zopet vrnil,
izdril nož iz Zabreškovega telesa, rekoč:
„Ti mi bodeš danes se služil; ne smem te
pustiti tukaj!“ —

Oddalil se je za kakih dvesto kora-
kov od grozopolnega mesta. Bleda luna
je čarobno obsijala bledi okrvavljeni obraz
očeta Zabreščeka. Ze-li mrtev? Hudobni
tujec pa, ne zadovoljen s tem ubojem,
namišljal je še druge grozovite namere.

„Človek mora biti zmirom previden“,
mrmral je sam pri sebi in pri teh besedah
izvleče iz umazane suknje dolgo, močno
vrv, zavezal jo na enej strani ceste za
hrast in nategnol na drugo stran. Drugi
konec vrvi je držal sam v roki. Misliš si
je namreč: ako gre mimo kdo drug, ali
pa mnogo njih skupaj, spustim jo na tla.
Po zvezdah soditi je bila tedaj enajsta
ura po noči. Nenadoma se čuje od daleč
škripanje voza. — „Tu je!“ zamrmral je
tuječ.

Kmalu na to pridrda po cesti od
trga sem kmečki vozič. Pred njim je bil
vprežen čil konjiček. Sedaj je vozil po-
časi, ker je bilo navkreber. Na vozu je
sedel mladenič — Tine. Ne vemo, ali je
bil truden ali kaj, zadremal je na vozu. . .
Ni slutil nevarnosti, ki mu je pretila! Krep-
keje nategne skriti tuječ vrv, ko vidi, da
se bliža njegova žrtva. Ni se motil. Konj
se izpotakne in pade; pa tudi Tine se
hitro probudi in skoči z voza, da vidi, kaj
se je pripetilo.

Pripogne se in trudi, da konja zopet
dvigne. A v tem čuti silen zbadljaj v levej
rami. Tuječ je bil zgrešil. Misliš je s prvim
zbadljajem končati svoje delo. Nameril
je bil v tilnik, a po nepriliku zgrešila mu
je vajena roka mér in nož je obtičal glo-
boko v levej rami. Tine se naglo obrne,
da bi pograbil napadnika; ali prepozna.
Ubojnik je uže odnesel pete. Videl je
namreč, kak junak je Tine, in zadosti mu
je bilo v krēmi. Vedel je tudi, da kar
učini prvim mahom, to velja, radi česar
se mu ni zdelo varno se spuščati v daljno

• Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in
soboto ob 1 uri popoldne.

• • •

Cena z avto leta s prilogo 2 for., za
pol 3 for. 50 nov., za četrlet leta 1 for.
25 nov. — Edinost brez priloga stane
za celo leto 6 for., za pol leta 3 for.,
za četrlet leta 1 for. 50 nov. — Posamezne
številke se dobivajo pri opravništvu,
v prodajalnicah tobaka v Trstu
po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po
6 nov.

da bi se predno posvetoval z političnimi
veljaki ter spoznal vladajoče menenje ra-
zličnih evropskih velevlasti. Zadnje so se
sicer pozneje izrazile o njegove izvolitvi
in sprejem prestola, in mej njimi se mu
je osobito neugodno ustavila Rusija od
koje je odvisna, da naravnost rečemo,
dobra ali slaba prihodnjest bolgarske kne-
ževine. Edina, ki je njegovo dejanje opravičevala, bila je borna Italija; ali od te
novi knez menda sме upati z golj puhih
in laskavih besed.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Minister zunanjih zadev grof
Kalnoky je 14. t. m. odpotoval v Fried-
richsruhe, da obiše kneza Bismarcka. Brez
političnega pomena to odpotovanje go-
tovo ni.

Naučni minister je odbil prošnjo
mesta Kromerija na Moravskem, da bi se
odpreti peti razred tamošnje slovanske gim-
nazije na občinske stroške, ter je navel
kot razlog tole: „Dvojiti je, ali bodo mogle
materialne razmere mesta Kromerija nositi tako breme.“ Temu odgovarja „Mor.
Orlice“: Zahvaljujemo se naučnemu mini-
stru za veliko skrb in pazljivost nasproti
našim finančnim razmeram, opozoriti pa
ga moramo le na to, da se takrat, ko smo
sklenili sezidati novo vojašnico, ki bi za-
dostovala najnovejšim zahtevam in potre-
bam, ni nikakor brigal za naše žepe. Ako je
bilo Taafevo ministerstvo zadovoljno s tem,
da zgradimo vojašnico, priznalo je
ob enem, da niso naše denarne razmere
tolikanj slabe, da bi si kak minister belil
glavo radi njih. Ničevni so toraj nagibi pl.
Gautscha in postopanje njegovo ni nič
druzega, ko sovraščvo Slovanom.

Praškim šolam je ukazal minister
Gautsch, da ravnateljstva ne smejo pov-
praševati pri sprejemu učencev po njihovej
narodnosti. Vendar pa je odredilo praško
mestno zastopstvo, da morajo ravnateljstva
vzeti ministrove naredbi določiti v vspre-
jemnem zapisniku, katerej narodnosti pri-

trganje s krepkim fantom in odnesel je
kopita. Tine si potaplje ramo. Nož je še
vedno tičal v njej. Izdere si ga v velikih
bolečinah. Konj se je mej tem sam pobral
in Tine zopet sede na voz in požene konja.
Nedaleč od tam naleti na mrtvo človeško
truplo, ležeče na tleh. Tine se ustraši, če-
prav ni bil strahopetec; obstala mu je
krv v žilah.

Tudi on je bil težko ranjen in tudi
njemu je pretila smrtna nevarnost.

Pri vsem tem stopi z voza k ležečemu
človeku, da mu, ako je mogoče, kaj po-
more. Ali, o groza! Oče Zabrešček, oče
Matevž mrtev! Tine se je skoraj zjokal.
Kaj storiti sedaj? Tako ga ne sme vendar
pustiti in če je res mrtev!? Tine ni po-
mišljal dolgo.

Z velikim trudem in naporom spravi-
ga zlahkoma na svoj voz ter odpelje domov.
Domov pridrži polož v postelj. Se je bil pri živenju. Na to pošljejo po
duhovnika, ki ga pa ni mogel spovedati,
kajti oče Zabrešček se ni zavedal več.

Kmalu potem so došli tudi žandarji
in župan. Vsa vas je bila v kratkem na-
nogah. Žandarji in župan so skušali, da
pozvedo kaj od ranjenca, ali zaman. „Oče
Matevž, prav nič ne veste, kdo Vas je?“
— popraševal je župan in žandarji. Bol-
nik odpre oči. Ozre se okrog po sobi in
njegov pogled se ustavi na Tinetu. Obraz
se umirajočemu še skrči v poteze, ki so
kazale strašno trpenje; hotel je nekaj zi-

pripadajo dolični učenci. — Češkim rodičem, ki so vpisali svoje otroke v nemške šole, razposlalo je češko šolsko društvo brošure, ki naj jih poučec, v koliko škodo je v materialnem in moralnem oziru njihovim slovenskim otrokom, ako zanemarjajo po nemških šolah svojo materinščino.

Več deželnih odborov se je obrnilo na vlado, naj poskrbi za zakon, da se prepreči preveliko pigančevanje. Vsled tega je ukazalo ministerstvo deželnim oblastnjakom, naj preskrbe podatke o doličnih obrtih in splošnih razmerah, na podlagi katerih bi se mogla ta zadeva razpravljati.

Carinska konferenca je končala svoje delovanje v treh sejah, koje zadnja je bila v nedeljo. Pri prvej seji so se posvetovali o tem, kaj naj zahteva Avstrijsko-ogerska za-se pri italijanski pogodbi. Pri drugej seji se je obravnavalo, kaj naj se dovoli Italiji. Točka dnevnega reda je bila tudi razprava o ribarstvu v Jadranskem morju. Najvažnejše posvetovanje je bilo v nedeljo, kako naj postopa Avstrija proti Italiji gledé špirita, sladkorja in piva. — Ko bodo instrukcije dognane, predloži jih konferenca obema vladama, da jih potrditi.

Samo Tomašek, pesnik narodne "Hej Slovani," umrl je v Chyzni na Slovaškem 12. t. m. v 74. letu. Petdesetletni obstanek te pesmi so praznovali Čehi pred tremi leti, pri kojih priložnosti so poklonili župniku nabranu častno darilo v znesku 2340 gl. —

Pri deželnozborskih volitvah na Českem v mestnih skupinah 13. t. m. so bili izvoljeni vsi kandidati nemškega osrednjega volilnega odbora, le v enem okraju je zmagal samostojin kandidat. Volitve pa se je udeležilo jako malo volilev, kar pač priča, da je mnogo Nemcov uže sito ščuvanja zoper Čeha. — Plzenska trgovska zbornica je izvolila Čeha.

V praškej trgovskej zbornici so se 13. t. m. vrstile volitve v deželni zbor; nemški odborniki k volitvam niso prišli; izvoljeni so bili, kakor je naravno, kandidati česke stranke.

V Pragi so se 14. t. m. vrstile volitve velikega posestva v deželni zbor. Nemški liberalci se niso udeležili. Soglasno so bili izvoljeni: grof Ferdinand Bouquois, grof Jan Lažansky, Adolf baron Leonhardi, grof Karol Maks Zedtwitz, grof August Kinsky in dr. Teusch.

Hrvatski sabor je 13. t. m. pričel adresno razpravo i stranka prava je predložila posebno osnovo, zmerna opozicija pa pri predlogu ni našla potrebne podpore.

Hrvatje imajo političnega mučenika. Vsa kazenska pravda zoper dr. Davida Starčevića ni druga na dan spravila, nego da je zaračunal 15.000 gl. za izbirjanje 16.000 negotovih dolgov in zato je bil obsojen v šestletno teško ječo s zgubo doktorstva! Ako bi se z vsemi odvetniki enako postopalo, gotovo bi jih sedelo več v ječi, nego za odvetniško mizo. Ali sedanja hrvatska vlada je hotela uničiti možá, ki je bil na poti. A strašno se ona varata, ako misli, da jej ta politični umor kaj pomore; nasprotno se zgodi; tako grdooblastna dejanja rode le sovrašto do vlade ter jej

ponavlja žandar. Oče Matevž odpre usta in nekaj zašpeče; na to vzdigne roko in s prstom pokaže na Tineta. Stoprav se je to zgodilo, pade mu zopet roka na odejo, oko se zatisne, oče Zabrešček je bil mrtev! Mrtev, Tine pa ubijalec, razbojnič! Saj je umirajoči oče Zabrešček pokazal nanj. Kaj naj bi to pomenilo, ako ne, da je hotel umirajoči z roko pokazati svojega morileca? —

Tine Matevžev ubijalec?! — Zastonj je Tine zagotovil, zaman se rotil in priseljal, da je nedolžen! Zastonj pravil, kako se je dogodilo. Tine je bil krvav; in ako bi tudi ne bil, ne bilo bi to dovolj. Dost je bilo, da je rajnki Matevž pokazal nanj in videl v njem svojega morileca. Ali ni bilo dovolj, da je pokazal rajnki Zabrešček nanj; še ni zadostoval! Kruta usoda je zahtevala popolne žrtve, boljših dokazov. Preiskovali so ga in našli pri njem Zabreščkov nož. Kaj je trebalo drugih dokazov? Zaman je upil, jokal, prosil, trdil, da je razbojniška roka uprav z onim nožem pričudila tudi njemu globoko rano na ramu. Nič ni pomagalo! Cudno se jim je zdele samo to, da je bil Tine ranjen; pa pride uže na dan v preiskovanju. Tine je bil tedaj ubijalec. Zvezali so ga in odveli v zapor — nedolžnega. Nekoliko dni pozneje se je pričela obravnavna. Mnogo prič bilo je povabljenih iz trga, a vsi so pričali eno in isto, kar se je namreč pri Kranjcu istinito dogodilo; več ni vedel nikdo.

(Dalje prih.)

spodkopavajo vse zaslombe, na katere se vpira. Vlada, ki začne rabiti taka sredstva, visi uže na zadnjem zarezi, stoji na robu svojega groba. Ne le hrvatski narod, ves izobraženi svet obsoja kruto postopanje proti možu, kateremu je bilo lastno prepričanje vodilo v političnem življenju. S to odsodbo je dobila ogerska državnata ideja črn madež, katerega nikdo ne opere.

Vnanje dežele.

Bolgarsko pršanje. Iz Sredca, 13. septembra. Patriotična liga je sklical zborovanje, da protestuje proti Karavelovovej "Tirnovskej Konstituciji". Razburjenost je bila velikanska; sklenili so podpirati kneza do skrajnosti. Množice se je nabralo do dva tisoč, odšla je pred kneževu palačo, kder je živahn zahtevala videti v istem trenotku odsotnega kneza. Od tod je šla pred Karavelovo hišo in tiškarno Karavelove "Tirn. Konst.", razbila okna, napravila veliko škode, če tudi je posredovala žendarmerija ter streljala. Trdijo, da je na obe straneh več ranjenih. Ljudstvo se je zbral vnoči pred palačo, kamor se je vrnol mej tem časom knez, ki je po prečitanji zborovalnih sklepov zavplil raz balkon: "Živelia Bulgaria!" Množica se je razšla nato prepevaje narodno himno.

Pariski grof je izdal manifest, v katerem naglaša, da nestanovitost republikanske vlade ne more vrediti finančnega stanja in pridobiti zaveznikov francoskej državi. Monarhija se lahko ustanovi z občnim glasovanjem. On obeča popolnoma ustavno vlado in pridobitev spoštovanja Francoske v Evropi; sklep pogodeb z velevlasti, olajšavo vojaških bremen, varstvo vseh bogočastij, neodvisnost občin, svobodo verske odgoje, verski in socijalni mir in druge take lepe reči.

Vangleški spodnjem zboru je se Parneliti pritožili, da se s političnimi vjetniki na Irskem postopa kakor z navadnimi hudodelci, Balfour pa je izjavil, da ne umije, kako bi se moglo drugače ravnat s tistimi, ki k hudodelstvu še ujejo, nego s hudodelci samimi. — Zbornica se je včeraj zaprla.

Turška vlada ne more plačati Maušerjevih pušč, katerih je bila naročila, zato je vsem uradnikom ustavila plačo za mesec avgust. Ker je tudi otomanska banka ustavila plačila turškim poslancem, morali bodo turški uradniki brez jedi in stanovanja živeti, ali pa krasti.

Iz Mervja se poroča v Petersburg iz zanesljivega vira, da Ejub kan ni bil potisnen na perziško zemljo, ampak da je blizu Herata v varstvu obilnih pristašev. Iz Kabula pa se poroča v Bombaji, da je bil 31. avgusta hud boj pri Mušakiju ob jezeru Abistada med emirjevo vojsko in uporniki; bilo je 500 mrtvih in ranjenih. Kdo je zmagal, o tem poslanica molči.

DOPISI.

Iz tržaške okolice 8. septembra. [Izv. dop.] V nedeljo dne 4. t. m. sem se napotil v Bane, ker sem zvedel, da bodo tam imeli navadni ples.

Veselilo me je sicer, da so se plesalci spodobno vedli in vrtili, ožalostilo pa, da sem čul laško kvakanje iz ust nekaterih domačih okoličanskih mladeničev. Še celo nekatera dekleta so se sprijela, skakala in pela grdo laško pesem. Tako delajo divjaki kadar kakega kristjana primejo, začijo ga in krog njega plešejo. Sram vas budi, če ne znate drugega, nego grdo laško kvakanje; če pa znate kakšno slovensko pjesmico, ne vem, ali je nočete ali se jo sramujete peti, rajiš blede, kar sami ne umejete. Ako bi vas kdo v laškem jeziku pozdravil, še odgovoriti mu ne znate. Kaj je lepše videti, kakor mladeniče, ki se z slovenskim petjem kratkočasijo? Vi s tujim petjem narod sramotite; pojte rajše slovensko in pustite tisto grdo laško kvakanje. Zapomnite si to.

Okoličan.

Iz Ajdovščine 12. septembra. [Izv. dop.] Ajdovska podružnica sv. Cirila in Metoda z okolico je imela 11. t. m. svoje občno zborovanje, pri katerem si je izvolila te le gospode v odbor: Angelj Casagrande predsednik, Janez Dugulin podpredsednik, Fr. Florenini tajnik, Janez Dietz blagajnik, Karol Balog in Anton Terčelj namestnika, Jar. Volkov poverjenik za Lokačev.

Pri tej priliki se je pooblastil odbor, da izvoli zastopnike v posameznih večjih občinah.

Kakor se čuje, namerjava se ustaviti več novih podružnic v našej okolici. To je sicer zelo pohvalno, ker kaže po-

žrvalnost in zanimanje za to prepotrebno društvo. Toda v prvej vrsti treba je gledati na korist društva. Ustanovljenje pa stane primeroma zelo veliko za manjše občine; zraven naj se pa še pomicli, da mora biti za ustanovljenje najmanj 20 članov. Prvo leto je navadno povsod navdušenje zelo veliko, a to pohaja z dnevom; in tako se ni čuditi, ako se mora čez leto društvo razpustiti. Drugače je, če se združenimi močmi eno podpira. Tu se lahko priejajo veslice, shodi v korist društva, pa tudi v spodbujanje članov in naroda samega. Tega nemorejo doseči posamezni oddelki radi pomanjkanja sposobnih moči. S kosanjem se navadno glavnemu namenu škoduje. Tako je n. pr. lani neki gospod župnik pregovarjal svoje občane v najbližnji našej okolici, naj ne pristopajo Ajdovskej podružnici, ker jo namerava sam ustanoviti; a čest. gospod si še danes pomiclja bi, ali ne bi. S tem je naša podružnica za najmanj 15 letnikov škodovana, kajti dolični občanji so se zelo zanimali za stvar. Bodimo toraj raje složni in podpirajmo drug družega, da ne škodujemo glavnemu namenu tega društva.

Iz Kanala 13. septembra. [Izv. dop.] Vsa koletni in staroslovni javni ples na dan vindimena izvršil se je tudi letos dostenjno in bilo ni najmanjšega kaljenja miru ni pri plesu, ni po naših gostilnah in ne drugod; za to pa gre čast našim vrlim domaćim fantom, ki so ta ples lepo vredili in za red skrbeli, prav tako tudi našim krčmarjem in gostilnčarjem, ki nam vedno za dobro vino skrbé.

Prelepa hvala našim vrlim sosedom Goričanom, Solkancem in Tolmincem, ki so nas v tako obilnem številu obiskali ter jim s polnim srečem kličemo za prihodnjo leto: na veselo snidenje!

Iz Škrbine 12. septembra. [Izv. dop.] Pred tremi leti so izprožili naši tedanji bogosloveči važno misel; hoteli so osnovati "bralno društvo". A ta misel, žaliboze, ostala je le misel; kajti neke osebe so bile temu protivne, in daj! Škrbinčanje smo ubogi in neomikani takim stvarem. Stvar je ostala tako, stoji in — sedil bi sedaj — stalu bode tudi tako!

I zakaj tako?

Imeli smo mnogo let učitelja domaćina, — tak se nam tudi sedaj sili, a Bog nas ga varuj! — ker mu je bil naš rod zadnja brig. Toraj pod njim tega ni bilo mogoče.

Samo prosto ljudstvo k temu nema nagiba, kajti ono je kakor čeda brez čednika.

A sedaj ko debimo izvrstnega našega do sedaj nestalnega učitelja i organista, lahko bi se kaj osnovalo, dasi tudi je stvar težavna.

Toraj na noge, dragi občani, posnemajte vrle narodnjake v bližnjej Pliskavici; ni treba oporekati: nemamo denarja, ne moremo še sebe živiti; to ni tako, kajti naš č. gosp. vikarij nam je dokazal v nekem govoru, da raje zahajate v gostilne, katere se vedno množijo, nego hoditi k službi božjeg!

Naši mladeniči so skoraj brez izjemne slabosti v teh stvareh podkovani; oni niso nič narodni, ne marajo ne za cerkveno ne za narodne petje, ampak ugajajo jih gostilna in tako zvana ponočna jolijalja; a ta se vendar močno poizgublja.

Ako so tedaj mladeniči mlačni, dobre pa se vendar možje, uneti za take stvari; toraj oni naj stvar podpirajo, oni naj sinove k temu izbujojo; kajti jaz jim zagotavjam, da več dobička bi jim donašalo "bralno in pevsko društvo", nego nedeljsko pigančevanje!

Bog ve, ali se izdramite.

Rodoljub.

Od Zile na Koroškem. 13. septembra. [Izv. dop.] (Šulferajnove.) Slovenskih družtev manjka.) V slovenskem Št. Stefanu pri Zili so imeli nedavno spet šulferajnove svoj dirindaj. Nalovili so menda okolo 40 nemškarskih in nevednih kmetov, da so se zapisali v šulferajn.

Komur se to čudno zdi, moram nu povedati, kako nemčurji delajo in agitujejo. Ako se slovenski kmet v gostilni prikaže, vsi padejo nanj, pa ne s pestmi, ampak s sladkimi besedami. Kar v sredu ga zajamejo, napivajo mu in govore: "Kaj ne da, vi držite z Nemci?" Potem mu začnejo razkladati, kako lepo bo, če bomo vši nemško znali in bomo vši prijatelji med seboj; zato so pa potrebne nemške šole. Saj slovenski se otrok tako doma nauči itd.

Tako mu govore na srce, da si vjeti revez kar pomagati ne more in jim vse potrdi.

Zoper tako zvito in silno agitacijo ní druzega pomočka, ko narodne čitalnice in bralna društva. Tam bi se naši kmetje bolj zgovorili med seboj, nekaj bi tudi iz slovanskih časnikov zvedeli, in tako bi prej spoznali lukavost nasprotnikov. Tudi bi se navadili bolj shajati. Če jih več vkljupi, potem niso tako boječi in si uže upajo tudi svojo misel povedati; vsak nekaj pove in drug družemu pomagajo, da lisjaki agitatorji ne morejo blizu. Zelo je tedaj obžalovati, da na Koroškem nemamo narodnih družbinskih društev in zadnji čas je, da jih začnemo snovati.

Od Karavank 14. sept. [Izv. dop.] (Vč berila!) Politična malomarnost in nezavest na Gorenjskem in Koroškem izvira največ od tod, ker tukajšno ljudstvo premalo čita. Ob delavnikih res da nema časa, ker se bavi s kmetijstvom. Ob nedeljah in praznikih popoldne pa bi bilo časa zadosti, ko bi ljudje le brati hoteli. Rajši pa se spravijo v kako kremo k žganju in imajo prav nemarne, kvantarske pogovore. Naj bi še hodili v kremo, saj človek rad pride v družbo, da kaj zve, kako se drugim godi. To bi nič ne škodilo. Ko bi se pa enkrat do sitega zmenili o vremenu, naj bi se tudi kaj pomenili o javnih slovenskih zadevah. Namesto praznih kvant in pregrešnih šal naj bi govorili, kakor je možem spodobno, o napredku kmetijstva, o domovinskih zadevah, kakor jih razpravljajo časniki, o starih in novih časih, o domačih in tujih deželah. Tako bi mlajši poslušalec kaj slišali in s pridom hodili v družbo. To se pa še le potem zgodi, kadar se bodo krčmarji bolj pridno naročevali na slovenske časnike.

Na Gorenjskem in Koroškem so redke krčme, kjer bi našel kak časnik. Od kodi bi potem prišla politična in družinska omika? Res prijetno je, če človek kdaj zajde med take kmete, ki prebirajo slovenske časnike. Lepo se vedejo, ne vpijejo in ne razgrajajo, in če zapojejo, pojego le krasne narodne pesmi, nikoli umazanih poskočnic. Zanimajo se za štajerske in primorske zadeve; prajo, kaj je z ljubljasko hranilnico; kritikujejo ministre in poslane; prevdarjajo sanže prihodnje velike vojne itd.

Človek bi mislil, da sedi med samimi velikošolci, pa so navadni kmetje, ki iz sole niso prinesli več znanja, ko oni žganjarji, ki v drugej izbi pri žganju rjovejo in ob mizo bjejo. Razloček je pač ta, da je eden po končanih ljudskih šoli vrgel bukve v kot, nikoli več pogledal v časnik ali knjigo, in rajši se držal frakeljna; drugi pa je zmerno popival, zraven pa toliko več prebirajo slovenske časnike in knjige, ter se vedno zanimal za narodni napredek. Prepričan sem iz lastne skušnje, da so taki kmetje, ki radi prebirajo naše knjige in časnike, vsi trdnji narodnjaki, kakor skala; naši nasprotniki polové najložje ono divjčino, ki nikoli nič ne čita, zato pa tudi nič ne ve, in svoj narod proda za glažek vina ali žganja.

Vsem rodoljubom toraj priporočam, naj agitirajo pri krčmarjih, da se bodo naročevali na slovenske časnike. Če dnevnik ne zmore, kak manjši list si vendar vsak lahko naroči. Če je časnik v krčmi, zadoščuje, da le en gost brati zna; ta že sam rad drugim pove, kaj je biral, in tako se prične pošten in podučen razgovor.

Pa tudi doma naj bi se več bralo, to je še bolje, ker se tako mladi človek izogne marsikaterj nevarnej skušnji in priložnosti. Starejši, ki žele mladino ob nedeljah doma pridržati, naj je sam pri skrbijo kako berilo. Za mladino in

Slavnost na čast Angležem. Veliki trg je bil v sredo zvečer čarobno okrašen. Kamorkoli si se ogledal, vse ti je bilo v svetlobi. Ljudstva pa se je nabralo do 25.000 — gnejča je bila strašanska. Pravi čudež je, da ni bil kdo potepot, kajti mnogo brezumnih žensk je imelo otroke seboj. Ob 8¹/₄ pripeljal se je vojvoda Edinburžki z svojo soprogo, spremjevala sta ju princea Battenberg in Gales. Prišlo je tudi 70 angležkih častnikov, in vsa gospoda je sasedla okna mestne palače. Koncert ni bil nič kaj posebnega. Angležka himna se je ponavljala. — Ob 9³/₄ zapustile ste Visokosti magistrat, drugi povabljeni so ostali do 11 ure.

Angležka eskadra je odgovorila na slavnost, koja se je vrnila njej na čast na velikem trgu v prve vrsti z povabilom na "čašo čaja". Zbrali so se v to svrhu v četrtek popoldne na brodu „Alexandra“ povabljeni gostje. Predsedovala je vojvodinja Marija. Potem se je tudi nekoliko plesalo. — Ob pol 8 uri zvečer je bil na istem brodu banket, katerega se je osobno vdeležil vojvoda Edinburžki. Povabljeni so bili vojaški dostojanstveniki, župan in nekateri odlični zasebniki. Včeraj ob 4. popoldne so priredili Angleži koncert v gledališču „Politeama“. Igrala je angl. mornarska godba.

Zgradbe v tržaškem pristanišču. Postava od 4. junija 1887. dovoljuje razširjenje tržaške luke in v to svrhu je bil razpisani natječaj za zgradbe do 6. t. m. Kakor čujemo, prišle so e. kr. pomorskej oblasti 4 ponudbe, vse od domačih podjetnikov. Pri ponudbeni razpravi preustalo se je delo podvetzniku G. de Cecconi, kateri je ponudil 8.20% odpusta brez družnih pogojev. Ta odpust se odbije projektiranemu iznosu 3,622,760 for. 53 nvč. Ostale tri ponudbe so bile zavrnjene, ker ne stavljajo tako ugodnih pogojev kakor Cecconijeva. Ta podvetnik mora tedaj uže v 4 tednih z delom začeti.

Ostreljen tat. Po noči v četrtek so se priklitali trije tatovi na posestvo kneza Hohenlohe blizu konjedrea, da kradejo grozdje. — Čuvaj jih je zapazil ter nanje ustrelil. Poštenjaki so pobegli, toda čuvaj jih je dohitel in poklican stražarje. Eden izmed loparov je močno krvavel, radi tega ga je odvel stražar v bolnico. Tam so mu iz roke in prsi izvadili več kroglijce in moral je ostati v bolnici. Ostala dva so zaprli.

Minister Gautsch in naši poslanci. „Sl. N.“ piše: Nekemu slovenskemu poslancu so njegovi volilci o prilikli volilnih shodov na raznih krajih nekako čudno soglasno naročali, da sme, ako se mu bode zdelo koristno in potrebno, proti ministru Gautschu stopiti v opozicijo. To naročilo osupniti mora pač vsacega, kajti jaz mislim, da ni narodnega Slovence, ki bi po znanih činih Gautschovih ne bil prepričan, da tega moža naši poslanci nesmetno podpirati več in zato bi bilo zeleti, da bi slovenski volilci svojim mandatarjem dajali odločnejša naročila. — Kako pa o narodbi Gaučevej sodijo nemški poslanci, je jasno izrazil dr. Kronawetter, kateri je pretekli torek svojim volilcem poročal o svojem delovanju in o pol. položaju sploh. Dejal je, da se je nadejati velikanskih, gledé posledic groznih dogodkov, katerih težo evropski narodi uže sedaj hudo čutijo. Kritikoval je Gaučeve naredbo gledé srednjih šol in dejal, da nikakor ni opravljena. Rekel je, zakaj bi se baš pri srednjih šolah tako skoro štedilo, ko se je ravnikar potrosilo 52½ milijona goldinarjev. Torej celo priston Nemec obsoja Gaučeve skoke!

Pražka Politik je slavila dne 14. t. m. svojo 25 letnico. Državni poslanec dr. Rieger jej je pisal obširen pozdrav, v kojem posebno naglaša, da je ravno „Politiki“ prva naloga delovati na spravo mej Nemci in Čehi. — Bog daj da bi se ta želja spoplnila!

Tržaške novosti:

„L'Indipendente“ je nekaj zabavalj na slavnost, katero je pripravilo mesto na čast angleškej vojnej mornarici. Državno odvetništvo je vsled tega dotično številko zaplenilo.

„Alabarda“. Zloglasna „Salobarda“ je pred nekoliko dnevi v miru zaspala, dasiprav so jo nekateri Izraelci na vse kriplje podpirali. — Tako imamo zopet eden list manj, kojega glavna naloga je bila, kovati v zvezde vse, kar diši po Italiji in blatiti vse, kar je Avstrijsko, posebno pa Slovansko. R. I. P.

Proneverjenje. Trgovec gosp. M. Demetrio je poveril svojemu težaku, 19letnemu Josipu Bergoc iz Postojne. 90 gld. 80 kr., da poravnava nek račun. Bergoc pa je napravil izlet v Koper in tam veselo pil na zdravje svojega gospodarja. Vendar ni imel časa vsega zapiti, kajti spravili so ga v varnost, ko je imel še 15 gld. v žepu.

Gotovo se bo kesal, ko mu se vinjena butica nekoliko zvedri, ali — prepozna. Poskušen samomor. 30letna deka Marija Hauser je hotela v četrtek zvečer končati svoje življenje. Tekla je proti obrežju Sanitā, da skoči v morje. V istem trenotku pa jo ustavi nek mornar ali ona se mu iztrga in teče na parnik „Quieto“, da tam izvrši svoj namen. Zadržali so jo zopet mornarji, jo nekoliko pomirili ter jo spremili na stanovanje. Nadejati se je, da pride nesrečno dekle na druge misli.

Nezgodna. Zidarski učenec Anton Sancin, stanovanec na Vrdeli št. 247 je padel včeraj mej delom v Rojanu raz ogrodja, si zlomil roko in se tudi hudo pobil. — Odpeljali so ga v bolnico.

Iz Gradiške poročajo, da bodo veselica „Pro patrie“ v nedeljo 25. t. m. Program je ta-le: Kolesarenje, — javni ples, — električna razsvetjava, — predstava v gledališču. V odboru ni nič manj kakor 80 „domoljubov“.

V Korminu bode jutri, 18. septembra javna tombola.

„Slavia“ imenuje se novoustanovljeno literarno-znanstveno društvo, ki se je v Gradci osnovalo. C. kr. namestništvo je društvena pravila uže potrdilo.

Glavni občni zbor „Bratovščine hravatskih ljudi v Istri“ bode v pondeljek dne 3. oktobra ob 4. pp. v Kastvu v dvo-rani „Narodnega doma“. Na dnevnem redu so društvena poročila in pa volitve. — Ker je to društvo tako važno tudi za nas, prosimo naše rodoljube, da se v obilem številu zborovanja vdelež.

Poziv. Neki gospod je izgubil brillant vreden poprečno 100 gld. v Kozini pri g. Jankotu Šiškoviču. — Dotični gospod naj se prijavi pri g. Josipu Šiškoviču, trgovcu v Trstu, Via sette Fontane, št. 4,

RAZNE VESTI.

Kolera v Italiji. Iz Mesine se poroča, da se je tam kolera nanagloma hudo pojavitva. Nad 100 osob na dan zbole.

Američansko. V Ameriki je vedno kaj prav posebno novega. Kendar se kaje kaj popolnoma nevjetnega čuje, smeš uže prepričan biti, da je novica izvestno američanskega izvora. Ravno tako je z dvobjem, kateremu do sedaj še ni bilo enakega na svetu. Pripelj se je menda v mestu Barrieville v državi Idaho v Severnej Ameriki. Dvobojevati sta se imela Colonel Sleeford, bivši urednik, in pa bogat meščan John P. Mac Ardie, načelnik društva treznosti. Pogoji so bili ti-le: Oba dvobojevalca zapreti se v nenameščeno sobo, kjer ostaneta brez jedi tako dolgo skupaj zaprta, da eden izmed nju lakoti pogine. Le vode bodeta dobivala vsak dan sproti. Dokončati se ne smeta prav nič drug družega in tudi si ne pomagati. Ker je bil Colonel znan kot velik pijačec, ki je razven črnila in vode menda vse pil, kar teče, če le nekoliko po „pijači“ diši, nasprotnik njegov pa trezen mož, ki že 24 let ni pokusil nobene alkoholne pijače, je bil dvobjo še tembolj nenašeden. Colonel je zahvalil tudi smodke, kar so mu po dolgej debati med sekundanti dovolili, toda z opazko, da se mu bodo na dan le po tri dale. Pepel od smodk je moral vrniti, da so se prepričali, da mož ni kake smodke snedel. Dvoboj je trajal 42 dni, 6 ur in 21 minut. Tedaj je pa Colonel z silno slabim, za smrt bolnim glasom zaječal, da naj odpro duri. Zgodilo se je. Nasprotnika njegovega našli so mrtvega. Mrliča so skrbno pregledali, in se prepričali, da ni morda vsled kake silovitosti umrl. Tega se pa ni bilo bat, kajti nasprotnik njegov je bil sam tako slab, da se niti geniti ni mogel. Da bi ga pri življenji ohranili, nakanili so mu jako skrbno postrežbo in pa več serenad so mu napravili. — Ali je ta dogodba vse zlagana od konca do kraja ali ne, tega ne vemo. Vendar pa smemo reči, da je v Ameriki vse mogoče.

„Slov.“

Gospodarske in trgovinske stvari.

Mleko.

(Kemija v kuhinji.)

Nekatera jedila, ki jih narava človeku ponuja, imajo v sebi vsega, česar on potrebuje za življenje; radi tega jih v navadnem življenju imenujemo glavna (poglavitna) jedila. Da je temu tako, vidimo, ako pomislimo, da je prva jed za vse ljudi — brez izjeme, „materino mleko“, ki razvoj in tek dojencu v prvi perijodi njegovega življenja pospešuje na tak način, da ne potrebuje nobenega živeža. Le opazujmo malega dojence, kako živahnje je njegovo kretanje; od dne do dne dobivajo njegovi udje več moči (kreposti). Spoznali

bodemo tedaj sami, da narava sama na svojem lastnem potu veliko več storí — kakor bi mogli vsi vzgojevalni umetniki skupaj narediti. V prvi dobri se pri dojencu razvija telo, ki pripravlja pot za poznejši duševni razvitek. Poglavitna stvar za telesni razvoj je nedvjobeno živež, ki ga rastoči človek uživa, in ki ima največ redilnih tvarin v sebi. Najboljša in najtečnejša jed mora biti tedaj v teh okoliščinah „materino mleko“.

To pa velja — manj ali več — za vsako mleko, to se vé, če ni pokvarjeno. Razlika glede sestave je majhna. Pomnite je treba, da se pri nas krovje mleko različno uživa.

Da mleko ni enojno telo, vidi se že iz tega ker se iz njega more na slehernemu znani način različna hrana, surovo maslo, sir itd. narediti. Ako mleko ogledujemo pod drobnogledom (mikroskopom), pokaže, se nam še kakšno je sestavljeno. Na videz priprosta, bela tekočina se potem razpusti v svetlo, brezbarveno pravno tekočino, v kateri playa brezstevilno veliko belobarvenih kroglijce v podobi celič. Te kroglijice naredi mleko belo. Če pa kemikarja prašamo, katero sestavine (bistvene dele) je v mleku našel, zvemo, da drobnogled nam še ni dovolj pokazal. Razun precejšnje obilice vode (87 devol v 100 delih mleka) je našel še neko, le mleku lastno, zeló beljakovo podobno snov (Stoff) takó imenovano sirino (Käsestoff) 4½ delov, ravno tako 3 dele tolše (Fett), 4 dele mlečnatega sladorja (Milchzucker) in še nekoliko mineralnih in solnatih sestavin. Če posušeno mleko sežeš, se ti se zadnje tvarine pokažejo v podobi pepela.

Nam se čudno zdi, da je v mleku toliko vode; toda v primeri z drugimi tvarinami še vse premalo. Mleko ima blizu toliko vode, kakor naša navadna repa; nasprotno ima pa dinja (melona) — še več, kumara pa veliko več vode v sebi, kakor najslabše mleko. Številke nam dobro kažejo; kajti navadna repa ima v 100 delih 83 delov vode, dinja 94 in kumara celo 97 delov. Že iz tega se razvidi, da je mleko veliko tečnejje, kakor jednaka količina dinj ali kumar. Iz teh čudnih prikazni se razvidi, da mleko ni takó lehkovo prebavljivo, kakor se navadno misli. Razun raznih tvarin k temu tudi mnogo pripomore, da se ena teh „sirin“ v želodcu sesede in je v tem stanu zelo težko prebavljiva. To se pa lehko zapreči, ako se mej pitjem mleka malo kruha je, s tem se sesedanje sirine obvaruje.

Ravno tako, kakor pri mleku, se v vsaki naši hrani različne redilne snovi v gotovem razmerju nahajajo; v eni več, v drugi zopet manj tečnih. To je mnogokrat tudi od tega odvisno, kako se jedila pripravljajo, kar so večkratne skušnje pokazale; najbolj pa pri mleku, kar hočemo tudi dokazati.

Tržno poročilo.

Kava. Cene stalne, malo prodaje. Prodano je: 800 vrč Rio po f. 110—125, 900 Santos po f. 111—122 vsaki kvantal. Na skladisih je ostalo 67.400 kv. razne vrsti.

Sladkar. Ne proda se skoraj nič. Cena se drži. Sto j. samo 5000 kv. av-tr. po f. 18.25—20.50 — Pripeljalo se je 1900 kv. zmij-tega. Skladis: 156.60 kv. zmij-tega, 2800 kv. v hlebin, 700 kv. v kockah in 300 kv. surovega.

Paper. Prodano 500 vrč Singapore po f. 100—103.

Bombal. Vse pri starem. Prodano 35 bal Adama po f. 18 kvantal.

Žita. Jako malo prometa; cene stalne. V zalogi je: 1602 kv. pšenice, 1500 kv. rumunske koruze, 1121 kv. orsa in 800 kv. rži.

Sadj. tudi nima sprememb. Prodano je: 200 zabojev pomeranč po f. 4.90 — f. 0.75, 700 zab. limon po f. 4.25—8.90, 1200 zab. fig (kalamata), kvantal po f. 14—15, 200 zab. Korint, kv. po f. 24, 200 zab. Rozin po f. 15—16, 2300 zab. Sultanin po f. 23—40, 200 zab. Mandijev (novi pulježki) po f. 75—80.

Olje. ima stalne cene. Fing. ni več. Prodajalo se je: 250 kv. ital. namiznega, fino in polifino po f. 52—68 kv. (v sodih); 60 sadow Levante po f. 38; 500 sadow iz Albijone po f. 37; 200 iz Dubrovnika z certifikatom po f. 40.

Slama in seno. Prodaja se samo za domačje po rebe. Cene stalne.

Les. prav tako.

Spolj je bilo tako malo prodaje — skoraj vse kuplja leži.

V skladisih je: Še: 160 kv. mokre, 140 kv. fiziolja, 800 kv. razne olja, 85 kv. kož in dr.

Borsno poročilo.

Dasiravni angležka banka ni povisala postotkov je ostala tend-nca za papirje vendar še slabša. Vzrok temu so vžemirjujoča poročila o združju nemškega cesarja.

Zraven tega pa še gubē rublji vrednost na berolinškej borzi. — Devize in vr-dnosti na nekoliko bolje. — Sploh je malo prometa.

Poslano.

Gosp. Franju Iv. Kwizda, c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorni dobavitelj in okrajni lekarčničar v Korneburgu.

Vaše blagorodstvo! Veseli me, da Vam morem potrditi, kako lep uspeh je

imel Vaš restitucionalni fluid za konje ne samo v hlevih g. grofa II. Henkel st., ampak tudi v drugih krajih skoz več let. Prekosil Vaš fluid vsa druga enaka sredstva.

Fluid jako dobro upliva na kete ker jih jači iz tudi je izvrstno sredstvo proti kostobilu in reumatizmu. Želim tedaj, da bi se ga imelo v vsakem hlevu.

V m a j u 1884. (6—)

Z spoštovanjem John Reeves,
zasebni train-t grefa Uga Henkel sen.
Kje se dobi, razvidi se iz oglasa:
Kwizda c. kr. priv. Restitucionalni fluid v današnji številki na 4. strani.

Vinske stiskalnice

najnovejše in najboljše uredbe, se železni in leseni padovi, so na prodaj in pripravljene v zalogi tvrdke

Schivitz & Comp.

Via Zonta št. 5 v Trstu,

kjer se dobivajo tudi drugi stroji za vaskrste potrebe, tehnični in strokovnjaški predmeti ter priprave za zidanje. 1—3

DIJAKE

sprejema na stanovanje in hrano ugledna rodbina v Trstu za jako majhno ceno. Govori se slovensko, italijans

BRNSKO

sukno in volneni izdelki

Kdor se hoče oblačiti po šeki i cenó, naj piše po uzorec na Tuch-Fabriks-Lager

Friedrich Brunner J. Brünn.

Op. Jako bogati uzoreci za gg. krojače nefrankirani; kar se komu nedopade, se zamenja. 6-18

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi prave

MENIŠKE KROGLJICE
(Pillole dei Frati.)

kri čisteče ni proti hemoroidam, koja izdeluje P. Fonda farmacista v Piranu.

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabsanju, brezčnosti, glavobojji, ter sploh veliko sedi, one čistijo kri in dober uspeh potrujujejo zasebno in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsakej skatljici v slovanskom, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 nové skatljice v vseh lekarstvih Trstu, Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriškega in Trenta. 27-52

Marijaceljske

želodečne kapljice.

Izvrstno delujejoče zdravila pri vseh bolezni na želodcu. Neprecenljive dobrote je posebno vpliv njihov pri notočnosti, slabosti želodeca, ako z groma, napenjanju, kislem pohanjaju, keliki, želodečnem kataru, gorečico (rzaveci) pri preobilnej produkeiji slin, rumenici bluvanju in gnuisu, glavobolu, (ako boli iz želodeca) kri v želodcu, zabsanju, proti glistam, bolezni na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarščar "k angelju varhu". 53-27

Dr. Brady Kremsler,
Morava

V Trstu jih pa dobite pri lekarščarju 1. Seravallu blizu starega sv. Antona.

Natezalci za

hlače.

Komad po f. 50 Komad kr. 55, Komad kr. 35, f. 1.40, 1.40, kr. 80, 95, kr. 50, 60.

„Obleka dela človeka“

veli star pregovor. Obleke, koje so bile zmožne ali pa poškodovanje vseled zmatanja ali tlačenja, ali ako so se streljali, pridobeli zopet svojo prejšnjo obliko po patentiranem konzervatorju za može in ženske obleke. Ktor hoče na lipo obliko paziti ter jo dobro shraniti, naj si kupi najnoviši konzervator za može in ženske obleke, koji je patentiran v vseh državah in služi ob enem kot priprava za obesjanje in natezanje obleke in kot priprava za stiskanje brisalk in pisem ter je tudi najpraktičnej in najcenejši dario, katero more krijeti vsako možk ali žensko gaderobo. Dobiva se v vseh skladisih oblek in v glavnem tovarniškem skladisih M. D. Cvetkovics, Wien I. Kohlmarkt 18, in Franz Roeder, Wien, I O -regasse 2. — V. Prag: Goldschmidt & Söhne, „Zur Stadt Parise“. — V. Budapešt: Obn & Simon. — V. Zagrebu: Viljem Lipkovic. 10-4

Konzervator oblek za gospé

Edini svoje vrste.

Proti skrčenju, neenakem raztezanju in stačenju oblek in proti odtrganju vez.

Denar dobé zasebniki in častniki tudi na deželi od 300 gld. naprej od 1-10 let; tudi proti povratu v malih obrokih. Naslov: F. Gurre, Credit-Geschäft, Graz. 16-25

PRI JULIJ GRIMM-U

dežnikar, Barriera Vecchia 18 je zelo bogata zalog solnčnikov za gospo, za jako nizke cene. — Solnčniki z gospode od 90 novč. naprej.

Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 8-104

Ni nič boljšega!

za ohrano i pospeševanje rastilas, kakor po Nj. e. kr. ap. Vel. cesarju Fran-Josipu I. avstrijskemu itd. po e. kr. posebnemu privilegiju odlična

rodbinska pomada

za jakost lasi, 30-26 koja, rabeč jo redno, na golih krajih goste lasé prouzroči; sivi in rudeči lasje postanejo temni; krepi kožo, kjer rastejo lasje; odstrani grinto v malo dneh; je proti izpadanju las; podeli lasem naravno svitlost; jih kodri in ne osivijo do visoke starosti. Velika posoda z napoto porabe v več jezikih stane z pošto f. 1.50 a. vr. Glavna zalog e n gros z prodajo na malo je pri

A. J. FIALA,
vlastnik e. kr. privilegija. Wien, IX, Nussdorferstrasse 59, kamor se ima poslati pisma. Jako fina vonjava, elegantna oblika. Naročila iz pokrajine proti gotovem denarju ali poštnem povzetju. Prodajaleem izdaten popust. Prosimo, da se zahteva izrečeno:

Familien-Kraft-Pomade.

Odlikovan v Londonu, Parizu, Dunaju, Monaku, v Hamburgu.

Častni diplom gospodara, razstava v Černicu 1886., — diplom I. vrste pri razstavi psov na Dunaju 1885-1886., — posebno pripoznanje VI. oddelka o. kr. gospodarske družbe na Dunaju (za reho konj) 1879. in 1885., — pripoznanje mednarodnega kluba "Jokey" v Baden-Badenu, avstrijskega Jokey-kluba na Dunaju in Jokey-kluba v Budimpešti.

Kwizda-ja
e. kr. izklj. priv.
restitucionalni fluid
(voda za pranje) za konje.

Fran IV. Kwizda-ja v Korneuburgu, e. kr. avstr. in kr. rumunski dvorski dobitnik za živinozdravniške preparate in okrajni lekarničar.

Dolgoletna skušnja uči, da je to tako dobro sredstvo za okrepanje konj po velikem trudu, kakor tudi **jako pomaga** pri vanjskih bolezni, kostobolu, reumatizmu, izpahnjenju trdih mišicah in kitah itd. I. steklenica f. 1.40.

Pristen se dobi:

v Trstu v lekarstvih gg.: C. Zanetti, P. Prendini, G. B. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, Josip pl. Leitenburg, A. Praxmarer, M. Ravasini, I. Serravalo. — Na v. i. k. in eksport pri C. Zanetti, P. Prendini, zatimi v drogerijah: H. Hirscha, I. Heimlicher, I. Kirchner, F. Mell, brati Zernitz, nadalje na malo i veliko v lekarnah in drogerijah v Poetoini, Sežani, na Reki, Poli, Rovinju, Dubrovniku, Splitu in Zadru.

Glavno skladislo:

Kreisapotheke Korneuburg. Razun tega se dobo tudi v vseh mesecih in trgih, ter se objavljajo skladislo po inseratih.

POZOR! Kadar se kupuje ta preparat, naj zahteva slavno p. n. občinstvo vedno „Kwizda-ja restitucionalni fluid“ in naj se paži, da je steklenica zapeljana z rudočim papirjem i z mojim podpisom in gori natisnjeno znamko. (C) 10-2

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu

Zavaruje proti požarom, provozu po sumem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva gld. 3.300.000—

Reservni fond o. dobičkov 536.622-02

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150.000—

Reservni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov 161.500—

Premijna rezerva vseh oddelkov 7.342.780-96

Reserva za škole 267.601—

v portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16.954.118-57

Skupni znesek v. h. škod plačanih od 1. 1888 do 1883 gld. 114.949.847-01

Urad ravnateljstva 18-24

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši).

Pekarija i tovarnica

sladkarij, osladjenega sadja i konzerve,

tort, krokant, finega peciva i biškotov;

3-6 tudi veliko skladislo

vin i likerov

domaćih i ptujih

udove Josipa Samokez.

Tudi se izvršujejo vsakovrstne naročbe pri ženitovanjih i pri krstnih pojedinah.

TRST
ulica Dogana

Priporoča se slavnemu občinstvu Karolina udova Samokez.

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu priporoča veliko zalogu sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100.68

A. Bonné

krojač,

CORSO št. 4 II. nadstropje, nad urenništvo lista „Il Piccolo“.

Izdaje vsakovrstne fine, cene obleke po najmodernejšem kroju. Priporočuje se torej sl. občinstvu za naročbe. 6-10

Zalog: F. Plautz v Ljubljani, P. Nelli v Trstu, A. Mazzoli v Gorici v Celju in Mari. orn.

Ozdravljenje plučnih bolezni

Tuberkuoze, (sušice, jetlike), naduh, zapre sapo), kroničnega bronhijalnega katara itd po plinovi

EXHALACIJI

(po rektalnej injekciji).

Najnovejši, skoraj nedosegljivi idejal zdravnikov je z ovim postopanjem polnoma dosežen! Ob osmisljivih, nepogrešljivih vsehih govorov najnovejšje slediča p. smr. slavnih profesorjev, katera navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi besedami, in katera so bila tudi potrjena po zdravniških listih t. in inozemstva:

Prof. dr. Bergon. Po trdnevnjej plinovej exhalaciji po r-ktalnej injekciji, izdatno pojemanje kašla in izvrška, potem popolno prenehanje, — mrzlice, pot in hripenost je posve izginula. — Truplo se redi vsaki teden za 1/2 - 1 K. Ravno tako brzo ozdravljenje tudi pri starej, celo pri miliarnej tuberkulozi. — Bolnik se ozdravi ter more tudi najtežjim posel zopet opravljati. —

Prof. Dr. Cernil. Pri naduhu se more pol ure po plinovej exhalaciji lagijo sestri. — Ako se exhalacija dala rabi, se naduh ne povrne več. Zoper šuicu in naduhu je plinova exhalacija izkušeno, izvrstno sredstvo.

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: »Celj pri afoničnem grlu, poškodovanemu po tuberkolozi, so se v 2-3 tednih zacetile otokline dasiravno je bila uže polovica pljuš razdejan h.«

Dr. M. Langhlin. vojna bolnice v Filadelfiji je vporabil plinovo exhalacijo pri 30. bolnikih, kjer so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdravili.

Vsak dan pa se mnogo zdravnika poroča o srečnem ozdravljenju, ter je razun navadenih spricvali še mnogo drugih od slavnih profesorjev. Tudi v o. k. jav. bolnicu na Dunaju se vporabilo stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnogo spricaval odzravelih. C. kr. izklj. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dopira z vsemi pripravami za priravljajnje pljuš in z popisom za vporavo za zdravnike, ter ga more rabiti tudi vsak bolnik sam pri

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII, Mariahilferstrasse N. 80/A ter stane gl. 8.30 z omotom proti gotovem novcu ali provzetju. — Ozdravljenje ni niti težavnje, niti ovira vsakdanji posel.

— 23

Rabljiv za zdravljenje v vsakej letnej dobi.

Z dozvoljenjem cesar kralj dvorne piščare poleg odloka Beč 7. decembra 1885.

Potrjeno za odločnega izvrstno delujočega prav v sestru

Prodponarejnjem za izdelovanje z patentom pre. cesarja Beč, 12. maja leta 1870.

Ta čaj čisti ves organizem: prodi a več kot vsako drugo sredstvo v vse dele našega telesa in odpravi, ako se ga uživa vsako nečistoto, ki se je v telesu napravila; učink je trpežen in gotov.

Popolno ozdravljenje od teganja po udih, reumatizma in drugih vsakovrstnih starih bolesti, vedno gnijajočih ran, kakor tudi od vseh splošnih in kožnih srabnih bolezni, brbuncev po životu in obrazu, lišajev, sifiličnih ulcs.

Posebno ugodni uspeh pokazal je ta čaj pri vredu jetre in vranici, pri hem rojih, zlatencih, čutniških, mišičnih in bolih členov, tiščanju v želodcu, zaprtju vetrov, zagrenjenju v spodnjem telesu težkem spuščanju vode, poluejonih, ženskih tokih, možkej slabosti itd.

Boli, kakor škroula, žlezni otok se ozdrave kot in dobro, ako se uživa ta čaj, ki je dobro raztopljujoče in čistilno sredstvo.

Pristno ga napravlja le Fran Wilhelmin, lekarščar v Neunkirchen.

Jeden zavoj, razdeljen v 8 uzmakov, pripravljenih po zdravniškem predpisu, navedom rabljenja v raznih jezikih: 1 gld. izven tega je treba priložiti 10 kr. za znamko in zavoj.

Svarilo. Naj vsakdo pa